

Проблемні питання штучного інтелектуального визначення імовірності та вірогідності висновку судово-медичного експерта

Володимир Хижняк

кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри судової медицини, медичного правознавства ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса, Харківський національний медичний університет Міністерства охорони здоров'я України, м. Харків, Україна, ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-0466-8000>, e-mail: vv.khyzhniak@kntmu.edu.ua

Андрій Моргун

судово-медичний експерт, Дергачівське міське відділення Харківського обласного бюро судово-медичної експертизи Міністерства охорони здоров'я України, м. Харків, Україна, e-mail: teffi.fox.teffi@gmail.com

Михайло Саєнко

судово-медичний експерт, Дергачівське міське відділення Харківського обласного бюро судово-медичної експертизи Міністерства охорони здоров'я України, м. Харків, Україна, e-mail: mihasaenko@gmail.com

Констатовано актуальність високого рівня доказовості судово-медичних експертиз. Показано необхідність упровадження числового визначення ймовірності висновків під час складання судово-медичних експертиз. Для цього запропоновано залучення генеративного штучного інтелекту.

Ключові слова: судово-медична експертиза; імовірність і вірогідність висновків; числова форма; штучний інтелект.

Problem Issues of Artificial Intelligent Determination of the Probability and Validity of the Conclusion of a Forensic Expert

Volodymyr Khyzhniak, Andrey Morgun, Michail Saenko

The relevance of a high level of evidentiary value of forensic medical examinations is stated. The need to introduce numerical determination of the probability of conclusions during the preparation of forensic medical examinations is shown. For this purpose, the involvement of generative artificial intelligence is proposed.

Key words: forensic medical examination; probability and validity of conclusion; numerical form; artificial intelligence.

Швидкий розвиток нашої цивілізації обумовлює такий же швидкий розвиток технологій, рівня знань у будь-якій галузі та адаптування всіх напрямів ді-

яльності суспільства до високого рівня технологізації.

Судово-медична експертиза теж повинна мати відповідні та пози-

тивні темпи розвитку. Повільність і фрагментарність уведення новітніх технологій у судово-медичну практику обумовить негативний вплив на об'єктивність, якість і терміни проведення судово-медичних експертиз і складання висновку експерта.

Актуальність застосування штучного інтелекту в судово-медичній практиці, безумовно, є нагальною потребою. Одним з аспектів таких нововведень може стати необхідність оцифрування ймовірності та вірогідності висновків судово-медичного експерта, щоб правоохоронні органи могли отримувати висновок експерта, де кожен умотивований висновок мав би ймовірність, виражену у відсотках за шкалою від 1 % до 100 %.

Мета нашого повідомлення — поставити запитання штучного інтелектуального визначення ймовірності та вірогідності висновків судово-медичного експерта й накреслити способи його вирішення.

Вірогідність, ймовірність і достовірність судово-медичної експертної діяльності є підґрунтям об'єктивності та повноти дослідження. Про це наголошується у ст. 3 «Принципи судово-експертної діяльності» чинного Закону України «Про судову експертизу» [1].

Методика створення судово-медичних документів разом з базовими правилами має передбачати наявність:

- *високої достовірності*. Достовірність (лат. *validity*, англ. *adequacy*) — ступінь об'єктивного й точного відображення подій або фактів; ступінь правильності наведених відомостей [2];

- *точної ймовірності*. Ймовірність (лат. *probabilitas*, англ. *probability*) — числова характеристика можливості того, що випадкова подія відбудеться в тих же умовах, які можуть бути відтворені необмежену кількість разів [3];
- *переконливої вірогідності*. Вірогідність (лат. *fides*, англ. *likelihood*) — переконаність, що певний стан речей був, є або буде саме таким, а не іншим, оцінка певного твердження як гідного віри. У теорії ймовірностей вірогідною називається подія, що її ймовірність дорівнює 1, тобто 100 % [4].

Окрім того, чинним є закон України від 20.09.2019 р. за № 132-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні», яким було, зокрема, унесено зміну до Господарського процесуального кодексу України (далі — ГПК): змінено назву ст. 79 ГПК з «Достатність доказів» на нову «Вірогідність доказів» та викладено її в новій редакції з фактичним упровадженням стандарту доказування «вірогідність доказів» [5].

Уже не перше століття правоохоронні органи й суди чекають від судових медиків саме точну ймовірність їхніх висновків у вигляді числової характеристики за шкалою від 1 % до 100 %. Тому цифрова трансформація українського суспільства в медицині, зокрема, у судово-медичній діяльності, є нагальною.

Обидва підходи розрахунку числового виду ймовірностей

(математично-аксіоматичний і за теоремою Баєса) складні та багатокомпонентні. Тому пропонуємо залучати штучний інтелект для визначення у відсотках ймовірностей судово-медичних висновків. Тоді докази у вітчизняному судочинстві у вигляді висновків експерта з питань судово-медичної експертизи набудуть максимальної точності, повноти та об'єктивності.

Висновки судово-медичних експертиз на даному етапі розвитку високотехнологічного суспільства потребують числового виду. Необхідно широко впроваджувати можливості генеративного штучного інтелекту

для виконання складних і масивних за обсягом судово-медичних задач.

Перелік джерел посилання

1. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-XII (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text> (дата звернення: 18.09.2025).
2. Достовірність / Вікіпедія. URL: <https://surl.li/xqqmhc> (дата звернення: 18.09.2025).
3. Імовірність / Вікіпедія. URL: <https://surl.li/ewuljr> (дата звернення: 18.09.2025).
4. Вірогідність / Вікіпедія. URL: <https://surl.li/mralts> (дата звернення: 18.09.2025).
5. Верховний Суд України сформував правову позицію щодо стандарту «Вірогідність доказів». Реферативно-науковий журнал : вебсайт. URL: <https://surl.li/cylpmti> (дата звернення: 18.09.2025).